

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 1 беті Стр. 1 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	----------------------------------

«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ

Ғылыми кеңесімен

2024 жылғы 25.01 № 7 хаттама

БЕКІТІЛДІ

«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ

Ғылыми кеңесінің төрағасы

 Р. Апергенова

**«М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті» КеАҚ ашықтық пен
айқындықты қамтамасыз ету бойынша сыбайлас**

ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ СТАНДАРТ

1. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

- 1.1. Осы ашықтық пен ашықтықты қамтамасыз ету бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт (бұдан әрі – Стандарт) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңына сәйкес әзірленді және «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті» КеАҚ (бұдан әрі – Университет) қызметінің барлық салаларында тыйым салу, шектеу және рұқсат беру жүйесін білдіреді.
- 1.2. Стандарт Университет қызметінде азаматтардың, Университеттің және оның қызметкерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыру және функцияларын жүзеге асыру кезінде қолданылады.
- 1.3. Стандарт бекітілген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерін болдырмауға бағытталған Университет қызметкерлерінің іс-әрекеттері мен шешімдерін анықтайды.
- 1.4. Университет қызметкерлері Стандартты орындауға міндетті.

2. ҚҰҚЫҚТЫҚ СІЛТЕМЕЛЕР

- 2.1. Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңы.
- 2.2. Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңы.
- 2.3. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 174 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы ашықтықты және айқындықты қамтамасыз ету жөніндегі жемқорлыққа қарсы стандарты.
- 2.4. М. Қозыбаев атындағы СҚУ 2024-2029 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы.
- 2.5. М. Қозыбаев атындағы СҚМУ кадрлық саясаты. (2020 ж. 25.06. ректормен бекітілген).
- 2.6. Е СҚУ БК М. Қозыбаев атындағы СҚУ бюджеттік комиссиясы туралы ереже (2018 ж. 20.04. ректормен бекітілген).
- 2.7. СҚМУ ІНҚ 28 «М. Қозыбаев атындағы СҚМУ» ШЖҚ-дағы РМК ішкі тәртіп ережелері (2019 ж. 04.09. ректормен бекітілген).

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КЕАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 2 беті Стр. 2 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	----------------------------------

- 2.8. СҚУ ІНҚ 65 «М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КЕАҚ тұрғын үй комиссиясы туралы ереже (Басқарма Төрағасы – Ректормен 30.06.2021 ж. бекітілген).
- 2.9. СҚУ ІНҚ 76 «М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КЕАҚ студенттік жатақханалары туралы ереже (Ғылыми кеңес 24.06.2022 ж. бекітілген).
- 2.10. СҚУ ІНҚ 77 «М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КЕАҚ қызметкерлеріне арналған жатақхана туралы ереже (Ғылыми кеңеспен 24.06.2021 ж. бекітілген).
- 2.11. СҚУ ІНҚ 80 «М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КЕАҚ Академиялық адалдық ережелері (Басқарма Төрағасы – Ректордың м.а. 03.09.2020 ж. бекітілген).
- 2.12. СҚУ ІНҚ 131 «М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КЕАҚ Басқармасын қоспағанда, әкімшілік-басқару персоналының бос ауазымдарына орналасу тәртібі туралы Ереже (16.05.2023 ж. № 8 хаттама Басқармасымен бекітілді).
- 2.13. СҚУ ДК 18 «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті» КЕАҚ Корпоративтік этикалық кодексі (11.11.2021 ж. Директорлар Кеңесімен бекітілген).
- 2.14. СҚУ ІНҚ 63 «М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КЕАҚ қызметкерлеріне еңбекақы төлеу, сыйлықақы беру және материалдық ынталандыру, материалдық көмек тәртібі туралы ереже (Басқарма Төрағасы – Ректормен 31.12.2021 ж. бекітілген).
- 2.15. СҚУ ДК 14 «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан Университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының профессор-оқытушылар құрамының лауазымдарына конкурстық орналасу ережесі (17.08.2021 ж. Директорлар кеңесімен бекітілген).
- 2.16. СҚУ ІНҚ 87 «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының қызметкерлеріне тәртіптік жаза қолдану ережесі (Басқармамен 14.07.2021 ж. бекітілген).

3. БЕЛГІЛЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР

- 3.1. Стандарт – ашықтық пен айқындықты қамтамасыз ету бойынша Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт.
- 3.2. Университет – «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті» КЕАҚ.
- 3.3. СҚУ ІНҚ – «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті» КЕАҚ ішкі нормативтік құжаттама.
- 3.4. БАҚ – бұқаралық ақпарат құралдары.

4. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

- 4.1. Стандарттың **мақсаты** - сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу, Университет, оның қызметкерлері мен басшы құрамы қызметінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті және құқықтық сауаттылықты арттыру болып табылады.
- 4.2. Стандарттың **міндеттері**:
  - функционалдық міндеттерді жүзеге асыру кезінде Университет әкімшілігінің, профессорлық-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын және жауапкершілігін қалыптастыру;
  - сыбайлас жемқорлық көріністерін уақытылы анықтау және олардың теріс салдарларының алдын алу;
  - Университеті қызметкерлерінің арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті дамыту;
  - Университет қызметінің тиімділігін арттыру.

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 3 беті Стр. 3 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	----------------------------------

5. СТАНДАРТТЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ

5.1. **Ақпараттық ашықтық қағидаты** (ақпараттың шынайылығы, уақытылы жариялануы) Университеттің жұмыс істеу режимін және олардың иелігіндегі ақпаратқа қол жетімділікті білдіреді.

5.1.1. Ашықтықтың негізгі тетіктеріне мынадай тетіктер жатады:

- ресми интернет-сайтта ақпаратты ашу;
- ашық деректер режимін пайдалану (деректерді одан әрі автоматты өңдеу үшін жарамды оқылатын түрде жариялау);
- азаматтар мен қоғамдық ұйымдардың өтініштерін өңдеу, сондай-ақ осы үндеулерге ден қою;
- қоғамдық кеңестердің жұмысы;
- БАҚ-пен өзара іс-қимыл;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәуелсіз сараптама және құқық қолданудың қоғамдық мониторингі;
- қызмет жоспарын қабылдау және жыл сайынғы мақсаттар мен міндеттердің жария декларациясы, оларды қоғамдық талқылау және сараптамалық сүйемелдеу;
- қызмет нәтижелері туралы жария есеп;
- жоспарлардың, шешімдердің, бағдарламалардың, саясаттардың және нормативтік-құқықтық реттеудің түсінігін қамтамасыз ету (олардың қажеттілігі мен жоспарланған нәтижелерін түсіндіру);
- барлық мүшелерді ақпараттандыру (оқытушылар, қызметкерлер, білім алушылар): жаңалықтарды, әлеуметтік маңызы бар ақпаратты, фото - және бейне есептеулерді жариялау;
- барлық мүшелерді тарту (оқытушылар, қызметкерлер, білім алушылар): пікірталастар ұйымдастыру, ведомствоның құжаттары мен бастамалары, жарияланған есептер, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шаралары және т. б. бойынша ұсыныстар, пікірлер мен түсініктемелер жинау;
- парасаттылықты бұзу фактілері туралы хабарлаған персоналды қорғауды қамтамасыз ету.

5.1.2. Қызметтік, коммерциялық және заңмен қорғалатын басқа да ақпараттың сақталуын қамтамасыз ету мақсатында өзіне құпия ақпаратты жария етпеуге, сондай-ақ заңнамада рұқсат етілген ақпаратты қорғау әдістері мен құралдарын пайдалануға міндеттеме алады.

5.1.3. Университет қолданыстағы заңнаманың, Қазақстан Республикасының нормативтік актілерінің, Университет ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес оқу орны, оқытушылар мен қызметкерлер туралы ақпараттың ашықтығын қамтамасыз етеді.

5.1.4. Университет ақпараттық ашықтығы келесі міндеттерді орындауға бағытталған:

- Университетке қатысты шешімдер қабылдау үшін талап етілетін корпоративтік ақпаратты қамтамасыз етуде мүдделі тараптардың құқықтарын іске асыруды ұсыну;
- корпоративтік басқару сапасын арттыру;
- коммуникациялық белсенділіктің өсу жағдайларын қалыптастыру;
- Қазақстан Республикасының ақпаратты міндетті түрде ашу туралы заңнамасының талаптарын сақтау;
- ашылуы және/немесе пайдаланылуы мемлекет мүдделеріне зиян келтіруі немесе бір мүдделі тұлғалардың басқаларынан негізсіз артықшылық келтіруі мүмкін Университет туралы деректердің (мәліметтердің) кепілдік берілген қауіпсіздігі (тең жағдайларда).

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 4 беті Стр. 4 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	----------------------------------

- 5.1.5. Мүдделі тараптардың ақпаратқа құқықтарын жүзеге асыруда және жедел және қолжетімді ақпаратты ұсынуда ЖЖОКБҰ тиісті хабарлау әдістерін қолданады:
- ақпараттық агенттіктер мен бұқаралық ақпарат құралдарының көмегімен ақпаратты ашу;
  - Университеттің ресми интернет-ресурсында жариялау арқылы ақпаратты жеткізу;
  - баспасөз конференциясы, көпшілік алдында сөз сөйлеу және мүдделі тұлғалармен жеке кездесу кезінде хабардар ету;
  - Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де әдістер.

5.2. Қолжетімділік және түсініктік принципі (жоспарлар, шешімдер, бағдарламалар, саясат) – қабылдау үшін қарапайым және қолжетімді формада Университет қызметінің мақсаттарын, міндеттерін, жоспарларын және нәтижелерін ұсыну.

5.2.1. Осы тетікті (құралды) іске асыру үшін стейкхолдерлерге қандай да бір құжаттың/шешімнің/әрекеттің қажеттілігі, ұсынылатын өзгерістер, олардың Университет қызметіне әсері, сондай-ақ қол жеткізілетін әлеуметтік және экономикалық әсерлер туралы ақпарат беру мақсатында құжаттардың көрсетілген түрлеріне және шешімдерге қатысты түрлі форматтарда түсініктемелер әзірлеу ұсынылады.

5.2.2. Түсіндірмелерді әзірлеу бойынша негізгі бағыттар:

- жоспарларды, шешімдерді, бағдарламаларды, саясаттарды дайындау және талқылау;
- қабылданатын жоспарларды, шешімдерді, бағдарламаларды, саясаттарды және оларды іске асыру туралы ақпаратты кеңінен жариялау;
- қызметтерді, оның ішінде электрондық түрде ұсыну.

5.2.3. Жоспарларды, шешімдерді, бағдарламаларды, саясаттарды дайындау кезінде қол жетімділік пен түсініктілікті ілгерілету бойынша жұмыс:

- мүдделері қандай да бір жоспарда, шешімінде, бағдарламасында, саясатында қозғалатын мақсатты аудиторияны анықтау;
- мақсатты аудиторияны референттік топтардың соңғы санына бөлу;
- ең кең референттік топтарға, соңында - неғұрлым тар топтарға бағытталған материалдың басында орналасуы;
- референттік топтардан ықтимал сұрақтарды ойластыру және оларға алдын ала жауап дайындау.

5.2.4. Ұсынылған мәтінді түсіндірудің маңызды қасиеті оның анық және түсінікті құрылымы болып табылады. Түсіндірмелерді дайындау кезінде іс жүзінде маңызды ережелерді (бастамаларды, құжаттарды) барынша бөлу және түсіндіру үшін инфографиканы, презентациялық материалдарды, бейне және аудио жазбаларды, анимациялық материалдарды, зияткерлік карталар мен т.б. пайдалану ұсынылады.

5.2.5. «Қолжетімділік пен түсініктілік» тетігін іске асырудан әсерге қол жеткізу үшін коммуникациялардың түрлі арналарын қолдану ұсынылады:

- жаппай авариясыз коммуникациялар: теледидар, радио, баспасөз, сыртқы жарнама, әлеуметтік желілер;
- жекелеген референттік топтарға әсер етуді болжайтын мекенжай коммуникациялары.

Жобаларды, жоспарларды, шешімдерді, бағдарламаларды, саясаттарды қоғамдық талқылауды ұйымдастыру маңызды болып табылады.

5.3. Азаматтық қоғамды тарту принципі.

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Қозыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 5 беті Стр. 5 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	----------------------------------

- 5.3.1. Әлемдік тәжірибеде мемлекеттің дамуының жетекші ресурстарының бірі адами және әлеуметтік капитал болып табылады, олардың негізінде адамдар, сондай-ақ олардың әлеуеті мен дамуы болады.
- 5.3.2. Азаматтық қоғам саласын пайымдау азаматтық қоғам:
- азаматтардың (қызметкерлер мен білім алушылардың) мүдделерін қамтамасыз етуде мемлекеттің дамуына ынталандырады;
  - басқару мен қоғамдық бақылаудың тиімділігін арттыру үшін кері байланыс тетігін қамтамасыз етеді;
  - есептілік пен ашықтық жағдайында шешімдер қабылдауға азаматтардың (қызметкерлер мен білім алушылардың) қатысуы үшін қолайлы жағдайлар жасайды.
- 5.3.3. Қоғамда азаматтық белсенділікті (студенттік белсенділікті) дамыту үшін түрлі нысандар арқылы, оның ішінде еріктілер мен қайырымдылық сияқты нысандар арқылы қолайлы жағдай жасау қажет.
- 5.3.4. Қоғамдық өмірдің барлық салаларын қозғайтын және студенттік өзін-өзі басқаруды дамытудың іргетасы болатын көптеген азаматтық бастамаларды (студенттік бастамаларды) дамытуды ынталандыру бойынша ауқымды және жүйелі жұмысты ұйымдастыру қажет. Бұл үшін:
- азаматтық қоғам институттарының жұмысы арқылы құқықтық сананы қалыптастыру;
  - студенттік өзін-өзі басқару жүйесінің нақты жұмыс істеуі және студенттердің Университет деңгейінде басқарушылық шешімдерді қабылдауға толық қатысуын қамтамасыз ету;
  - Университет құқық негіздерін оқыту практикасын жетілдіру;
  - қазақстандық қоғамда адам құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз етуде студенттік және жастар ұйымдарының рөлін арттыру;
  - Университетте әкімшілік жұмысты одан әрі ырықтандыру;
  - үкіметтік емес ұйымдарды қоғамдық қорғаушы институтын құруға бағытталған жобаларды әзірлеуге тарту;
  - халықтың әлеуметтік осал топтарының құқықтарын қамтамасыз ету үшін әлеуметтік бағдарланған жобаларды жүйелі енгізу, үкіметтік емес ұйымдарды әлеуметтік маңызы бар жобаларды әзірлеуге белсенді тарту;
  - жастардың хабардар болуы мен білімділігінің жоғары деңгейіне қол жеткізу жөніндегі бірлескен ақпараттық және ағартушылық науқандарды іске асыру;
  - қақтығыстарды шешу тетіктерін, келіссөздер және медиация орталықтары арқылы дауларды сотқа дейін реттеу практикасын белсенді енгізу;
  - гендерлік теңдікті дамыту және нығайту, қоғамдық санада әйелдер мен ерлер құқықтарының қатынастарындағы теріс стереотиптерді еңсеруге жәрдемдесу болып табылады.
- 5.4. **Есептілік қағидаты (қоғамдық бақылау тетіктерін дамыту).**
- 5.4.1. Азаматтық қоғам ұйымдары өз күш-жігерін қоғамдық проблемаларды шешуге, әлеуметтік шиеленісті шешуге, мақсатты топтармен байланысқа жұмсайды.
- 5.4.2. Университет қоғамдастығының алдында азаматтық қоғам институттарының (студенттік және жастар ұйымдарының) рөлін күшейту және олардың шешімдер қабылдауға және Университет өміріндегі өзекті мәселелерді басқаруға ықпал ету міндеті тұруы тиіс. Бұл үшін мынадай шараларды әзірлеу және іске асыру қажет:
- Университет басқару бойынша шешім қабылдау процесінде ашықтықты арттыру үшін басқарудың алқалық органдары (Ғылыми кеңес және т.б.) құрамына студенттік қоғамдастықтың қатысуын қамтамасыз ету.

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 6 беті Стр. 6 из 27
---	--	-----------------------------------	---	---

- студенттік қоғамдастықтың түрлі институттары арқылы, оның ішінде студенттік өзін-өзі басқару институты арқылы Азаматтық бақылау тетіктерін күшейту.
- ұжым/қоғам алдында Университет қызметі туралы Басқарма Төрағасы – Ректордың есебін жыл сайын тындау.
- профессорлық-оқытушылар құрамы мен студенттер қауымдастығын тарта отырып, жобаларға, нормативтік құқықтық актілерге сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама жүргізу.

6. УНИВЕРСИТЕТТЕГІ АШЫҚТЫҚ ПЕН АЙҚЫНДЫҚ ЖҮЙЕСІ

6.1. Жауапкершілік / Корпоративтік басқару (алқалы шешімдер қабылдау, қоғам мен білім алушылардың шешімдер қабылдауға қатысуы).

- 6.1.1. Осы Стандартта корпоративтік басқару транспаренттілік пен есеп берушілікті қамтамасыз ету, оның беделін нығайту және барлық үдерістерді басқарудың ашық жүйесін құру мақсатында Университет қызметінің тиімділігін арттыру құралы ретінде қарастырылады.
- 6.1.2. Университеттегі корпоративтік басқару міндетті түрде әділдікке, адалдыққа, жауапкершілікке, ашықтыққа, кәсіпқойлыққа және құзыреттілікке құрылуы тиіс. Корпоративтік басқару құрылымы Университет қызметіне мүдделі барлық тұлғалардың құқықтары мен мүдделерін құрметтеуге негізделеді және Университеттің табысты қызметіне, оның ішінде оның құндылығының өсуіне, қаржылық тұрақтылықты қолдауға және білім алушылар мен қызметкерлер үшін парасаттылық пен сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті дамыту бойынша нақты азаматтық ұстанымды қалыптастыруға ықпал етуі тиіс.
- 6.1.3. Университетте корпоративтік басқару Кодексін мынадай қағидаттарды ескере отырып әзірлеу орынды:
- құрылымдық бөлімшелер арасындағы өкілеттіктердің аражігін нақты ажырату, корпоративтік басқару процестерінің жүйелілігі мен реттілігін қамтамасыз ету, шешімдер қабылдау кезінде алқалық органдардың өкілеттіктерін ажырату;
  - білім беру үрдісінің барлық қатысушыларының құқықтары мен мүдделерін қорғау;
  - Университетті тиімді басқару;
  - тәуекелдерді басқару, сыртқы бақылау және сыртқы бақылау, аудит;
  - ықтимал корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын реттеу және шешу;
  - Университет қызметі туралы ақпаратты үшінші тұлғалар алдында ашудың ашықтығы мен объективтілігі.
- 6.1.4. Университет бюджеттік қаражатты бөлу және тиісті пайдалану, профессор-оқытушылар құрамы мен әкімшілік-басқару қызметкерлерін жұмысқа қабылдау мәселелерін шешу үшін алқалық органдар құруы тиіс. Алқалы органдар қабылдайтын шешімдердің ашықтығы мен айқындылығын қамтамасыз ету мақсатында үкіметтік емес ұйымдар өкілдерінің, жұртшылықтың бейнетіркеу құралдарын қолдана отырып, міндетті түрде қатысуын/қатысуын қамтамасыз ету қажет. Университеттегі алқалы органдар шешімдер қабылдау кезінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларын басшылыққа алуға тиіс. Алқалы органдардың мүшелері:
- Университет мүдделерін неғұрлым жоғары дәрежеде көрсететін тәсілдер мен әдістерді пайдалана отырып, оларға жүктелген міндеттерді адал орындау;
  - Университет мүлкін жеке мақсатта пайдалану;

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 7 беті Стр. 7 из 27
---	---	--	--	--

- Университет қызметі туралы ақпараттың құпиялылығын сақтау, оның ішінде Университет жұмысы тоқтатылған сәттен бастап үш жыл ішінде;
- корпоративтік мәселелер бойынша объективті емес пайымдаулар;
- өкілеттіктен асатын іс-әрекеттер және өкілеттіктерді тек олар берілген мақсаттарда ғана пайдалану;
- Университет қызметкерлерімен, сондай-ақ басқа да мүдделі тұлғалармен мүдделер қақтығысын тудыруы мүмкін іс-әрекеттер;
- өз өкілеттіктері мен функцияларын тиісінше орындамау;
- Қазақстан Республикасы заңнамасының, Университет Жарғысының және ішкі құжаттарының нормаларына сәйкес келмейтін іс-әрекеттер.
- Алқалы органдардың мүшелері Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда және тәртіппен Университет алдында жауапты болады.

6.2. Стандартты сақтау дайындығын көрсету.

- 6.2.1. Университет өз қызметінде ашықтықты қамтамасыз ету үшін жұртшылық өкілдерін тарта отырып, алқалық органдар құрады. Алқалы органдардың қызметі осы орган қарайтын мәселелер тізбесін айқын ажыратып, Ережемен реттелуге тиіс. Алқалы органдардың мүшелері өздерінің функционалдық міндеттерін, қабылданған шешімдер үшін құқықтары мен жауапкершілігін білуге міндетті.
- 6.2.2. Университетте әзірленген бизнес-үдерістердің ашықтығын регламенттейтін құжаттар стандартты сақтауға дайын екендігін куәландыру. Университет ұйымның барлық нормативтік және өзге де құжаттарында, меншікті бұқаралық ақпарат құралдарында, интернет-ресурстарда, күнделікті қызметте өзінің стандарт нормаларын сақтауға бейілділігін айқын және бір мәнді атап көрсетуі тиіс.

6.3. Академиялық парасаттылық (адалдық).

- 6.3.1. Парасаттылық - бұл білім беру процесіне қатысушылардың және білім беру мекемелерінің сыбайлас жемқорлық тәуекелдері мен көріністерін болдырмайтын, кәсіптік ортаны қалыптастыратын және нығайтатын, оларға осындай мінез-құлықты ұстануға мүмкіндік беретін құндылықтар мен қағидаттарға сәйкес әрекет етуге тұрақты міндеттемесі.
- 6.3.2. Университетте академиялық парасаттылықты (адалдықты) ілгерілетудің негізгі өлшемдері:
- академиялық адалдық білім беру және зерттеу процесінің негізгі құндылығы болып табылады;
  - академиялық адалдықтың нақты, әділ және объективті стандарттарын, дәйексөз және мінез-құлық ережелерін сақтау;
  - білім алушылардың жазбаша жұмыстарының барлық түрлері плагиатты тексеру үшін тексерістен өтеді. Плагиатты тексеру қағидасы мен тәртібін Университет бекітеді;
  - білім алушының академиялық адалдық қағидалары мен стандарттарын бұзғаны үшін жауапкершілігі;
  - өзінің оқыту нәтижелерін әділ және объективті бағалау жүйесі шеңберінде білім алушыларға жоғары талаптар қою;
  - өз оқуын аяқтаудың ең жақсы мүмкіндігін беру;
  - дипломмен расталған кадрларды даярлау сапасына жауапкершілік;
  - академиялық адалдықтың принциптері мен стандарттарын, өзара сыйластық пен әділдікті үйрететін оқытушы ретіндегі жоғары жауапкершілікті қамтамасыз ету;

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 8 беті Стр. 8 из 27
---	--	-----------------------------------	---	---

- академиялық адалдықты ілгерілету және қорғау ЖЖОКБҰ-дағы барлық білім алушылар мен қызметкерлердің өзара күш-жігерінің нәтижесі болып табылатындығын мойындау;
- академиялық адалдық принциптерін сақтау бойынша әрбір білім алушылар мен білім беру бөлімінің қызметкерлердің жүктелген міндеттерді адал орындауы.

6.3.3. Академиялық парасаттылық критерийлері университеттің академиялық адалдық ережелерінде реттелуі керек.

6.4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс (сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет, корпоративтік этика).

6.4.1. Парасаттылықты ілгерілету мынадай қағидаттарға негізделеді:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты мен менеджменті жүйесін әзірлеу, енгізу, қолдау, талдау және жақсарту жөніндегі тұрақты жұмыс;
- ұйымның қызметінің мақсаты үшін елеулі және оның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің мақсаттарына қол жеткізу қабілетіне әсер ететін сыртқы және ішкі факторларды анықтауы;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесі үшін маңызды мүдделі тараптарды және оларға тиісті талаптарды айқындау;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің әрекет ету саласын белгілеу үшін оның шекараларын және қолданылуын айқындау;
- Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жүйелі негізде бағалауды жүргізу;
- Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің деңгейін бағалау үшін критерийлерді белгілеу;
- жоғары басшылықтың (басқарушы органның) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесіне қатысты көшбасшылық пен міндеттемелерді көрсетуі;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты мен менеджменті жүйесін әзірлеу, енгізу, қолдау, талдау және жақсарту үшін жоғары басшылықтың (басқарушы органның) жауапкершілігі;
- тиісті жауапкершілік пен қажетті өкілеттіктер бере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормаларды сақтаудың ішкі қызметтерінің болуы;
- жоғары басшылық ұйым персоналына шешімдер қабылдау кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәуекелдерді басқару құралдарын қабылдау немесе шешім қабылдау процесін әзірлеу және қолдау;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің жұмыс істеуі үшін маңызды ішкі және Сыртқы коммуникацияларды айқындау;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету үшін қажетті процестерді жоспарлау, енгізу, талдау және басқару;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерді басқару үшін қаржылық және қаржылық емес бақылау тетіктерін енгізу;
- ұйымдар мен іскер әріптестер бақылайтын сыбайлас жемқорлыққа қарсы тетіктерді енгізу;
- ұсыныстарды болдырмау, сыйлықтар беру немесе қабылдау, шығыстарды төлеу, қайырмалдықтар төлеу және басқа да пайда алу мақсатында рәсімдерді енгізу;
- қызметкерлерге адал ниетпен немесе негізделген болжаммен сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормалардың сақталуын қамтамасыз ету қызметіне немесе тиісті лауазымды адамдарға (не тікелей не тиісті үшінші тарап арқылы) парақорлықтың болжамды немесе орын алған жағдайлары немесе кез келген

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 9 беті Стр. 9 из 27
---	---	--	--	--

сыбайлас жемқорлық бұзушылықтары, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесіндегі әлсіздік туралы хабарлауға ынталандыратын және мүмкіндік беретін рәсімдерді енгізу;

- анықталған немесе негізді түрде болжанатын немесе олар туралы ақпарат келіп түскен сыбайлас жемқорлықтың кез келген жағдайына, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің талаптарын бұзуға қатысты тергеу және шаралар қабылдау жөніндегі рәсімдерді енгізу;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша қызмет нәтижелерін бағалау;
- салауатты әлеуметтік ортаны қалыптастыру және Университетте сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік үшін студенттерді Университет басқару процесіне тарту.

6.4.2. Университеттегі парасаттылық мәдениеті оқытушының, қызметкердің және білім алушының этикалық мінез-құлқының келесі моделіне негізделуі тиіс:

- адалдық;
- автордың және оның мирасқорларының құқықтарын қорғауын жүзеге асыру;
- ашықтық;
- білім алушылардың құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу;
- теңдік;
- оқытушы, қызметкер парасаттылық пен интеллигенттіктің, мораль мен имандылықтың үлгісі, сыбайлас жемқорлықтың кез келген көрінісінің, тәртіпсіздік пен жауапсыздықтың принципті қарсыласы болуы тиіс;
- оқытушы, қызметкер өз қызметінің басты бағыттарының бірі студенттермен тәрбие жұмысын, олардың білімі мен мәдениетіне қамқорлық жасауды, өз Отанының шынайы патриоттарын тәрбиелеуді айқындауы тиіс;
- оқытушы, қызметкер сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне қарсы тұруға және оның алдын алу шараларын қолдануға міндетті;
- оқытушы, қызметкер өзінің кәсіби міндеттерін орындауда студенттерге сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол берілмейтіндігін көрсетеді, қазақстандық қоғам мен мемлекеттің жалпы танылған адамгершілік қағидаттары мен нормаларына негізделген моральдық құндылықтар, міндеттемелер мен адал мінез-құлық талаптарын насихаттайды;
- оқытушы, қызметкер кәсіби қызметінде адал және әділ болуға және өз әріптестері мен студенттерін бағалауға, лауазымдық міндеттерін орындау кезінде олардың ықпалынан тәуелсіз болуға, басқа жағынан қызметтік этика нормаларын бұзу фактілерінің жолын кесуге, өз тарапынан мұндай бұзушылықтарға жол бермеуге тиіс;
- Университетте білім алушы Қазақстан Республикасының лайықты азаматы, таңдаған мамандығының кәсіпқойы болуға, жеке тұлғаның ең жақсы қасиеттерін дамытуға ұмтылуы тиіс;
- білім алушы оқытушыны адам және жеке тұлға ретінде құрметтеуі тиіс, бұл ретте оқытушының өз міндеттерін адал орындауына кедергі келтіретін қандай да бір жеке, мүліктік, қаржылық және өзге де мүдделердің ықпалымен байланысты кез келген әрекеттерді болдырмауы тиіс;
- білім алушы оқуға және білім бақылаудың барлық нысандарына адал қарауы тиіс, оқу процесінде адалдық, ұқыпсыздық және адалдық болмайды деп санауы тиіс;
- білім алушы сыбайлас жемқорлық көріністеріне төзбейтін және бірінші кезекте, өзінің сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына жол бермейтін парасаттылық, мәдениет және мораль үлгісі болуы тиіс;

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 10 беті Стр. 10 из 27
---	---	--	--	--

6.4.3. Университетте жүзеге асырылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс мынадай іс-шаралардың жүргізілуін қамтамасыз етеді:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс үшін жауап беретін және оқу орнында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру жөніндегі жұмысты үйлестіруге шақырылған Университет қызметкерін немесе құрылымдық бөлімшесін айқындау;
- жалпы сипаттағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі құжаттарды әзірлеу және қабылдау: Академиялық этика Кодексі немесе Университет этика қағидалары;
- Университеттің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын қабылдау;
- қажетті іс-қимылдар бойынша ақпараттандырылған шешімдер қабылдау және сыбайлас жемқорлық көріністерін жоюға бағытталған шараларды анықтау мақсатында Университет қызметінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингті және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдауды жүзеге асыру;
- Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген талдау негізінде ЖЖОКБҰ - дағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі кешенді жоспарды әзірлеу және оның имплементациясы, қол жеткізілген жетістіктер және бар кедергілер туралы есептерді Университеттің ресми интернет-ресурсында тұрақты жариялау. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау фактілері бойынша қабылданған шаралар туралы Университет қызметкерлері мен білім алушыларын тұрақты негізде ақпараттандыру;
- Университет жүргізілетін саясат меритократия және кадр саясатындағы фаворитизм үшін қолайлы жағдайлардың дамуын болдырмау қағидаттарына негізделуі тиіс;
- Университет қызметі тиімділігінің басты көрсеткіші оның ғылыми жетістіктерін қарастыру қажет, бұл жоғары ғылыми әлеуеті бар адамдарды рекрутингілеу және кадрларды іріктеу кезінде объективтілікті қамтамасыз ету үшін пәрменді ынталандыруға қызмет етеді;
- Университет қызметкерлерінің ғылыми және білім беру қызметінің уәждемесін арттыру үшін еңбекке ақы төлеудің икемді нысанын әзірлеу;
- білім беру сапасын арттыру мақсатында "оқытушы студенттер көзімен" кері байланыстың тиімді жүйесін жүргізу, сондай-ақ форумдар, диалогтық алаңдар, блогтар және сенім телефоны арқылы академиялық ортада заңсыз әрекеттер жасау туралы хабарлау тетіктерін пайдалану жалғастырылуы тиіс;
- ұжым/қоғам алдында Университет бірінші басшысының жария есебін жұмыс тәжірибесіне енгізу;
- құқық санасының деңгейін арттыруға бағытталған, сыбайлас жемқорлыққа қарсы сипаттағы тақырыптарды Университетте іске асырылатын қоғамдық пәндерді бағдарламаға енгізу;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың өзекті мәселелерін курстық, дипломдық, магистрлік және докторлық зерттеулер тізбесіне енгізу;
- студенттер мен оқытушылардың абсолюттік көпшілігінің қатысуымен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырып бойынша әртүрлі ақпараттық-түсіндіру іс-шараларын өткізу (форумдар, семинарлар, тренингтер, акциялар, флэш-мобтар, кітап көрмелері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыпқа арналған конкурстар және т.б.);
- Директорлар Кеңесінің, Бақылау кеңесінің, попсоветтердің, профессорлық-оқытушылық құрамның, студенттер мен қоғамдық ұйымдардың (саяси партиялар, кәсіподақтар, үкіметтік емес ұйымдар және т.б.) өкілдерін комиссияға қосу жолымен ЖЖОКБҰ бюджет қаражатын, сондай-ақ демеушілік жарналар, қайырымдылық көмек, түрлі қорлардың коммерциялық қызметінен

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Қозыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 11 беті Стр. 11 из 27
---	--	-----------------------------------	---	---

түсетін табыс сияқты мемлекеттік емес көздерден алынған қаржы қаражатын жұмсаудың ашықтығын қамтамасыз ету.

6.5. Жатақханалардағы орындарды бөлу.

- 6.5.1. Университеттің тұрғын үй қоры оның ресми интернет-ресурсында жарияланады.
- 6.5.2. Университет осы қызметті келесі тәртіпке сәйкес жатақханаға студенттерді орналастыруды информациялық жүйе бойынша іске асырады.
- 6.5.3. Студенттерге арналған орындарды бөлу және жатақханаларға орналасу процесі студенттік жатақханалардың ережелерімен реттелуі керек. Қызметкерлерге арналған жатақханаларда орын беру процесі қызметкерлерге арналған жатақхана туралы ережемен реттелуі керек.
- 6.5.4. Жатақханаларда бос орындардың болуы және оларға қоныстанған адамдар туралы мәліметтер Университеттің ресми интернет-ресурсында да орналастырылады.
- 6.5.5. Жатақханаға орналастыру үшін өтінімдерді объективті қарау үшін Басқарма Төрағасы - Ректордың шешімімен арнайы комиссия құрылады.
- 6.5.6. Тұрғын үй жағдайын жақсартуға мұқтаж университет қызметкерлерін есепке алу мәселелерін объективті қарау үшін тұрғын үй комиссиясы құрылады. Комиссияның жұмыс тәртібі Тұрғын үй комиссиясы туралы ережеде регламенттеледі.
- 6.5.7. Орналастыру процесінің ашықтығы мен объективтілігін қамтамасыз ету үшін комиссия отырысының қорытындысы бойынша электрондық кезек негізінде жатақханаға орналастырылатын білім алушылардың және қызметкерлер тізімі Университеттің корпоративтік ақпараттық порталдарына орналастырылуы тиіс.

6.6. Қаржы қаражатын тиісінше бөлу.

- 6.6.1. Университеттегі қаржылық және бюджеттік рәсімдер Университет қызметінің тиімділігін арттыруға, ашықтық пен қолжетімділікке бағытталуы тиіс. Даму жоспарлары, Қаржылық Есептілік және даму жоспарының орындалуы жөніндегі есептер жыл сайын Университеттің ресми интернет-ресурсында, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің Ақпараттық-есеп орталығының порталында орналастырылуға тиіс.
- 6.6.2. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқару мақсатында Университет қаржылық бақылау тетіктерін енгізуі тиіс. Қаржы қаражатын бөлу заңнама талаптарына және штаттық саны мен жалақысы бойынша, тауарлар - материалдық құндылықтарды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алу бойынша қабылданған нормативтерге сәйкес жүргізілуі тиіс. Университет қаржы қызметі шығыстарды нормативтерге сәйкес жоспарлайды.
- 6.6.3. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау және тауарлар-материалдық құндылықтарды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алуға арналған шығыстарды жоспарлау үшін Университет құрылымдық бөлімшелер өкілдері мен белсенді студенттер арасынан арнайы бюджеттік комиссия құрылады.
- 6.6.4. Бюджеттік комиссия өз жұмысын бюджеттік комиссия туралы ережеге сәйкес ұйымдастырады.
- 6.6.5. Тауарларды - материалдық құндылықтарды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасында ерекше жағдайлар бар білім беру ұйымдарын қоспағанда, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасына қатаң сәйкес жүзеге асырылуға тиіс.
- 6.6.6. Университет жүргізілген барлық қаржылық операциялар Университетте қабылданған қаржылық есептіліктің, есеп және салық саясатының халықаралық стандарттарына сәйкес толық және дәл есепке алынуға және тіркелуге жатады.

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 12 беті Стр. 12 из 27
---	--	--	--	--

- 6.6.7. Университетте қаржылық операцияларды жүзеге асыру кезінде өкілеттіктерді қатаң бөлу қажет. Бір лауазымды тұлға төлемдерді бастамашылық ете және мақұлдай алмайды. Елеулі қаржылық операцияларды жүргізу үшін неғұрлым жоғары деңгейдегі басшының (Басқарма Төрағасы - Ректордың, кейбір жағдайларда - білім беру саласындағы уәкілетті органның) мақұлдауы қажет.
- 6.6.8. Барлық төлемдер тиісті ресімделген құжаттармен (шарттар, орындалған жұмыстар актілері, шот-фактуралар, банк және т.б. мөртабаны бар төлем тапсырмалары) расталуы тиіс. Растайтын құжаттамаға қоса берілетін ілеспе құжаттардың болуы міндетті. Қолма-қол операциялардың санын шектеу және қолма-қол ақшаға қатаң бақылауды жүзеге асыру. Төлемдерді жіктеу оның шоттардағы көрінісі сияқты дәл және түсінікті болуы тиіс. Университет басшылығына кезең-кезеңімен Елеулі операциялар мен ағымдағы қаржылық қызметке талдау жүргізу қажет.
- 6.6.9. Университет қаржылық қызметінің мониторингін тәуелсіз аудиторлық ұйымдар жүзеге асыруы тиіс. Бұл ретте осы қызметті көрсететін ұйымды таңдауды Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасында ерекше жағдайлар бар білім беру ұйымдарын қоспағанда, мемлекеттік сатып алу порталы арқылы жүргізу қажет.

6.7. Гранттарды бөлудің ашықтығы.

- 6.7.1. Білім беру саласындағы мемлекеттік саясат қағидаттарына сәйкес қолданыстағы заңнама шеңберінде гранттарды бөлудің ашықтығын қамтамасыз ету:
- Сапалы білім алу құқықтарының теңдігі;
  - білім беру жүйесін дамытудың басымдығы;
  - әрбір адамның интеллектуалдық дамуын, психофизиологиялық және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, халықтың барлық деңгейдегі білімге қолжетімділігі;
  - білім берудің зайырлы, гуманистік және дамытушылық сипаты, азаматтық және ұлттық құндылықтардың, адам өмірі мен денсаулығының, жеке тұлғаның еркін дамуының басымдығы;
  - адамның құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу;
  - жеке тұлғаның білімін ынталандыру және дарындылықты дамыту;
  - оның деңгейлерінің сабақтастығын қамтамасыз ететін білім беру процесінің үздіксіздігі;
  - оқытудың, тәрбиелеудің және дамытудың бірлігі;
  - білім беруді басқарудың демократиялық сипаты, білім беру жүйесі қызметінің ашықтығы;
  - меншік нысандары, оқыту және тәрбиелеу нысандары, білім беру бағыттары бойынша білім беру ұйымдарының әртүрлілігі.
- 6.7.2. Гранттарды бөлу рәсімдерінің ашықтығы қамтамасыз етіледі:
- гранттарды бөлу саны мен тетіктері бойынша ақпараттың ашықтығы;
  - гранттарды бөлу және осы процестің ашықтығы үшін жауапты лауазымды тұлғаның (бөлімшенің) Университет анықтауымен және болуымен;
  - ақпаратқа қол жеткізу құқығын бұзғаны үшін Университет лауазымды тұлғаларының жауапкершілігін кеңейту және гранттарды бөлу кезінде бұзушылықтар үшін пәрменді санкцияларды қолдануды қамтамасыз ету;
  - ақпараттық сұрау салуларды, оларды қарау барысы мен нәтижелерін ведомстволық есепке алу, сондай-ақ гранттарды бөлу мәселелері бойынша онлайн деректерді тұрақты жариялай отырып, тиісті орталықтандырылған статистикалық есепті енгізу;

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 13 беті Стр. 13 из 27
---	--	--	--	--

- Университет негізгі деректер базасына (тізілімдеріне) (жеке ақпаратқа және т. б. құқығын ескере отырып), атап айтқанда, оқыту процесінде босаған гранттар тізіліміне ашық онлайн қол жеткізу;
- және стейкхолдерлердің барлық мүшелерінің (қызметкерлер, білім алушылар) гранттарды бөлу жөніндегі тыңдауларға қатысу мүмкіндігін қамтамасыз ету;
- Университеттің жауапты қызметкерлері немесе жоғары басшылық (басқару органдары) тарапынан қысым мен жазалау шараларынан гранттарды бөлу кезінде сыбайлас жемқорлық фактілері немесе негізделген болжамдар туралы хабарлаған персоналды қорғауды қамтамасыз ету.

6.8. Жұмысқа қабылдау (конкурс, бос жұмыс орындары туралы мәлімет).

- 6.8.1. Заңнамаға сәйкес, білім беру саласында қызметкердің еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасымен реттеледі. ЖЖОКБҰ -да ғылыми-педагогикалық қызметкерлердің (профессорлық-оқытушылық құрамның, ғылыми қызметкерлердің) лауазымдарын ауыстыру конкурстық негізде жүзеге асырылады. Ішкі рәсімдер, профессор-оқытушылар құрамының бос орындарына конкурс өткізу ережелері ішкі нормативтік құжаттармен регламенттеледі.
- 6.8.2. 2018 жылғы 13 ақпандағы «ҚР БҒМ мен білім беру ұйымдары арасындағы кадр саясатында меритократия қағидаттарын бекіту жөніндегі» негіздемелік келісімге сәйкес қызметінде сыбайлас жемқорлық пен төзбеушілікке жол бермеу мақсатында Университет кадрлық әлеуетін сақтау және дамыту үшін жағдай жасау қажеттілігіне сену үшін соңғылары мынадай міндеттемелерді өзіне алды: бос лауазым болған жағдайда меншік нысанына қарамастан мемлекеттік кәсіпорындар мен білім беру ұйымдары конкурс өткізу туралы хабарландыруды интернет-ресурстарда, оның ішінде, құжаттарды қабылдау аяқталған күнге дейін кемінде екі апта бұрын.
- 6.8.3. Жұмысқа орналасу кезінде конкурстық процедуралардың ашықтығын қамтамасыз ету үшін Университет келесі ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеуі тиіс:
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ЖЖОКБҰ қызметкерлері лауазымдарының біліктілік сипаттамалары;
  - «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан Университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының профессор-оқытушылар құрамының лауазымдарына конкурстық орналасу ережесі (17.08.2021 ж. Директорлар кеңесімен бекітілген) және «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті» КеАҚ Басқармасын қоспағанда, әкімшілік-басқару персоналының бос лауазымдарына орналасу тәртібі туралы Ереже (16.05.2023 ж. № 8 хаттама Басқармасымен бекітілді);
  - Кәсіби құзыреттілікті, негізгі көрсеткіштерді анықтау және бәсекеге қабілеттілік көрсеткішін есептеу ережелері мен әдістері.
- 6.8.4. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын болдырмау мақсатында Университет қызметкерлерін іріктеу кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың ішкі саясатын енгізу қажет:
- Қазақстан Республикасындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатына сәйкес Персоналды жұмысқа орналастыру шарттары;
  - Жұмысқа қабылдау кезінде қызметкердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатымен уақтылы танысуы, қажет болған жағдайда қызметкердің тиісті оқудан өтуі;
  - Университет сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын бұзатын қызметкерлерге тиісті тәртіптік шаралар қолдануға мүмкіндік беретін рәсімдердің болуы;

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 14 беті Стр. 14 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- негізсіз жазалауға, кемсітушілікке жол бермеуге немесе тәртіптік жазалау шараларын қолдануға (қорқыту, оқшаулау, лауазымын төмендету, жоғарылатуға, ауыстыруға, жұмыстан шығаруға, қорқыту мен қудалауға кедергі келтіруге) жол бермеуден көрінетін қызметкерлердің қауіпсіздігі.

7. ЖАУАПКЕРШІЛІК

- 7.2. Стандартты қолдану және орындау үшін университеттің әрбір қызметкері мен білім алушысы жеке жауапкершілікте болады.
- 7.3. Осы Стандарттың сақталуын бақылауды әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкіл және Университеттің әдеп жөніндегі комиссия жүзеге асырады.

8. ӨЗГЕРІСТЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУЛАР ЕНГІЗУ ТӘРТІБІ

- 8.2. Стандартқа өзгерістер мен толықтыруларды бекіту тәртібі СҚУ ПРО 401-23 Ішкі нормативтік құжаттама анықталған.
- 8.3. Стандартқа өзгерістер мен толықтырулар бойынша ұсыныстар енгізуді кафедралар, факультеттер, құрылымдық бөлімшелер, Басқарма, Ғылыми кеңес жүзеге асырады.
- 8.4. Стандартқа өзгерістер енгізу Басқарма Төрағасы – Университет Ректорының бұйрығы негізінде жүзеге асырылады.

АНТИКОРРУПЦИОННЫЙ СТАНДАРТ

**по обеспечению открытости и прозрачности
НАО «Северо-Казахстанский университет им. М. Козыбаева»**

1. ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

- 1.1. Настоящий антикоррупционный стандарт по обеспечению открытости и прозрачности (далее – Стандарт) разработан в соответствии Закона Республики Казахстан «О противодействии коррупции» и представляет собой систему запретов, ограничений и дозволений во всех сферах деятельности НАО «Северо-Казахстанский университет им. М. Козыбаева» (далее – Университет).
- 1.2. Стандарт применяется в деятельности Университета при осуществлении функций и реализации прав и законных интересов граждан, Университета и его работников.
- 1.3. Стандарт определяет действия и решения работников Университета, направленные на неукоснительное соблюдение установленных правил и предотвращение коррупционных проявлений.
- 1.4. Стандарт обязателен для исполнения работниками Университета.

2. НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

- 2.1. Закон Республики Казахстан «О противодействии коррупции».
- 2.2. Закон Республики Казахстан «О государственных закупках».
- 2.3. Антикоррупционный стандарт по обеспечению открытости и прозрачности в организациях высшего и (или) послевузовского образования, утвержденный приказом Министра образования и науки РК от 4 мая 2020 г. № 174.
- 2.4. Антикоррупционная стратегия СҚУ им. М. Козыбаева на 2024-2029 годы.

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 15 беті Стр. 15 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- 2.5. Кадровая политика СҚУ им. М. Козыбаева (утверждено ректором 25.06.2020 г.)
- 2.6. П СҚУ БК Положение о Бюджетной комиссии СҚУ им. М. Козыбаева (утверждено ректором 20.04.2018 г.)
- 2.7. ВНД СҚУ 28 Правила внутреннего распорядка РГП на ПХВ «СҚУ им. М. Козыбаева» (утверждено ректором 04.09.2019 г.)
- 2.8. ВНД СҚУ 65 Положение о жилищной комиссии Некоммерческого акционерного общества «Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева» (утверждено Председателем Правления – Ректором 30.06.2021 г.)
- 2.9. ВНД СҚУ 76 Положение о студенческих общежитиях Некоммерческого акционерного общества «Северо-Казахстанский университет имени Манаша Козыбаева» (утверждено Ученым советом 24.06.2022 г.)
- 2.10. ВНД СҚУ 77 Положение об общежитии для сотрудников Некоммерческого акционерного общества «Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева» (утверждено Ученым советом 24.06.2021 г.)
- 2.11. ВНД СҚУ 80 Правила академической честности СҚУ им. М. Козыбаева (утверждены и.о. Председателя Правления - Ректора 03.09.2020 г.)
- 2.12. ВНД СҚУ 131 Положение о порядке замещения вакантных должностей административно-управленческого персонала, за исключением Правления НАО «Северо-Казахстанский университет им. М. Козыбаева» (утверждено Правлением 16.05.2023 г.).
- 2.13. СД СҚУ 18 Кодекс корпоративной этики НАО "Северо-Казахстанский университет им. М. Козыбаева (утверждено Советом директоров 11 ноября 2021 г.).
- 2.14. ВНД СҚУ 63 Правила о порядке оплаты труда, премирования и материального стимулирования, оказания материальной помощи работникам НАО "СҚУ им. М. Козыбаева" (утверждены Председателем Правления - Ректором 31.12.2021 г.).
- 2.15. СД СҚУ 14 Правила конкурсного замещения должностей профессорско-преподавательского состава и научных работников Некоммерческого акционерного общества «Северо-Казахстанский университет им. М. Козыбаева» (утверждены Советом директоров 17.08.2021 г.)
- 2.16. ВНД СҚУ 87 Правила наложения дисциплинарных взысканий на работников некоммерческого акционерного общества «Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева» (утверждены Правлением 14.07.2021 г.)

3. ОБОЗНАЧЕНИЯ И СОКРАЩЕНИЯ

- 3.1. Стандарт – Антикоррупционный стандарт по обеспечению открытости и прозрачности.
- 3.2. Университет – НАО «Северо-Казахстанский университет им. М. Козыбаева».
- 3.3. ВНД СҚУ – внутренняя нормативная документация НАО «Северо-Казахстанский университет им. М. Козыбаева».
- 3.4. СМИ – средства массовой информации.

4. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

- 4.1. **Целью** Антикоррупционного стандарта является недопущение коррупционных проявлений, повышение правовой грамотности и нулевой терпимости к проявлениям коррупции в деятельности Университета, его работников и руководящего состава.
- 4.2. **Задачами** Антикоррупционного стандарта являются:

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Қозыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 16 беті Стр. 16 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- формирование устойчивого антикоррупционного поведения и ответственности администрации, профессорско-преподавательского состава и работников Университета при осуществлении функциональных обязанностей;
- своевременное выявление коррупционных проявлений и предотвращение их негативных последствий;
- развитие среди работников Университета антикоррупционной культуры;
- повышение эффективности деятельности Университета.

5. ПРИНЦИПЫ АНТИКОРРУПЦИОННОГО СТАНДАРТА

- 5.1. **Принцип информационной открытости** (достоверность информации, своевременность публикации) означает режим функционирования Университета и доступность информации, находящейся в их распоряжении.
- 5.1.1. К основным механизмам открытости относятся:
- раскрытие информации на официальном интернет-сайте;
  - использование режима открытых данных (публикация данных в машиночитаемом виде, пригодном для дальнейшей автоматической обработки);
  - обработка обращений граждан и общественных организаций, а также реагирование на эти обращения;
  - работа общественного совета;
  - взаимодействие со СМИ;
  - независимая антикоррупционная экспертиза и общественный мониторинг правоприменения;
  - принятие плана деятельности и ежегодная публичная декларация целей и задач, их общественное обсуждение и экспертное сопровождение;
  - публичный отчет о результатах деятельности;
  - обеспечение понятности планов, решений, программ, политик и нормативно-правового регулирования (разъяснение их необходимости и планируемых результатов);
  - информирование всех членов (преподаватели, работники, обучающиеся): публикация новостей, социально значимой информации, фото- и видеотчетов;
  - вовлечение всех членов (преподаватели, работники, обучающиеся): организация дискуссий, сбор предложений, мнений и комментариев по документам и инициативам ведомства, опубликованным отчетам, мерам по противодействию коррупции и пр.;
  - обеспечение защиты персонала, сообщившего о фактах нарушения добропорядочности;
- 5.1.2. В целях обеспечения сохранности служебной, коммерческой и другой охраняемой законом информации, берет на себя обязательство не разглашать конфиденциальную информацию, а также использовать методы и средства защиты информации, разрешенные законодательством.
- 5.1.3. Университет обеспечивает открытость информации об учебном заведении, преподавателях и сотрудниках в соответствии с требованиями действующего законодательства, нормативных актов Республики Казахстан, внутренних документов Университета.
- 5.1.4. Информационная открытость Университета ориентирована на выполнение следующих задач:
- предоставление реализации прав заинтересованных сторон в обеспечении корпоративной информации, требуемой для принятия решений относительно Университета;
  - повышение качества корпоративного управления;

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Қозыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 17 беті Стр. 17 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- формирование условий роста коммуникационной активности;
  - соблюдение требований законодательства Республики Казахстан об обязательном раскрытии информации;
  - гарантированная безопасность данных (сведений) об Университете, раскрытие и/или использование которых способно причинить ущерб интересам государства, Университета или привести необоснованные преимущества одних заинтересованных лиц над другими (при равных условиях).
- 5.1.5. В осуществлении прав заинтересованных сторон на информацию, и предоставления оперативной и доступной информации, Университет применяет соответствующие методы оповещения:
- раскрытие информации с помощью информационных агентств и средств массовой информации;
  - доведение информации через публикации на официальном интернет-ресурсе Университета;
  - информирование во время пресс-конференций, публичных выступлений и личных встреч с заинтересованными лицами;
  - иными методами, предусмотренными законодательством Республики Казахстан.
- 5.2. Принцип доступности и понятности (планов, решений, программ, политик) -** представление целей, задач, планов и результатов деятельности Университета в простой и доступной для восприятия форме.
- 5.2.1. Для реализации данного механизма (инструмента) рекомендуется разрабатывать пояснения в различных форматах в отношении указанных видов документов и решений с целью предоставления стейкхолдерам информации о необходимости того или иного документа/решения/действия, предлагаемых изменениях, их влияния на деятельность Университета, а также достигаемых социальных и экономических эффектах.
- 5.2.2. Ключевыми направлениями по разработке пояснений определены:
- подготовка и обсуждение планов, решений, программ, политик;
  - широкое освещение принимаемых планов, решений, программ, политик и информации о их реализации;
  - предоставление услуг, в том числе и в электронном виде.
- 5.2.3. Работа по продвижению доступности и понятности при подготовке планов, решений, программ, политик включает:
- определение целевой аудитории, интересы которой затрагиваются в том или ином плане, решении, программе, политике;
  - разделение целевой аудитории на конечное число референтных групп;
  - расположение в начале материала, адресованного максимально широким референтным группам, в конце - более узким группам;
  - продумывание возможных вопросов от референтных групп и подготовка предварительных ответов для них;
  - четкое и понятное структурирование.
- 5.2.4. Для максимального выделения и разъяснения практически важных положений (инициатив, документов) при подготовке пояснений рекомендуется использовать инфографику, презентационные материалы, видео и аудио записи, анимационные материалы, интеллектуальные карты и т.д. Вне зависимости от формы пояснений необходимо четко определить целевую аудиторию их пользователей.
- 5.2.5. Для достижения эффекта от реализации механизма "доступности и понятности" рекомендуется применять различные каналы коммуникаций:

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Қозыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 18 беті Стр. 18 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- массовые безадресные коммуникации: телевидение, радио, пресса, наружная реклама, социальные сети;
  - адресные коммуникации, предполагающие воздействие на отдельные референтные группы.
- Важным является организация общественных обсуждений проектов, планов, решений, программ, политик.

5.3. Принцип вовлеченности гражданского общества.

- 5.3.1. В мировой практике одним из ведущих ресурсов развития государства является человеческий и социальный капитал, в основе которых находятся люди, а также их потенциал и развитие.
- 5.3.2. Видение сферы гражданского общества заключается в том, что гражданское общество:
- побуждает к развитию государства в обеспечении интересов граждан (работников и обучающихся);
  - обеспечивает механизм обратной связи для повышения эффективности управления и общественного контроля;
  - создает благоприятные условия для участия граждан (работников и обучающихся) в принятии решений в условиях подотчетности и прозрачности.
- 5.3.3. Необходимо создать благоприятные условия для развития гражданской активности (студенческой активности) в обществе через различные формы, в том числе, через такие, как волонтерство и благотворительность.
- 5.3.4. Необходимо организовать масштабную и системную работу по стимулированию развития множества гражданских инициатив (студенческих инициатив), которые будут затрагивать все сферы общественной жизни, и станут фундаментом развития студенческого самоуправления. Для этого необходимы:
- формирование правового сознания через работу институтов гражданского общества;
  - реальное функционирование системы студенческого самоуправления и обеспечение полноценного участия студентов в принятии управленческих решений на уровне Университета;
  - совершенствование практики преподавания основ права в Университета;
  - повышение роли студенческих и молодежных организаций в обеспечении прав и свобод человека в казахстанском обществе;
  - дальнейшая либерализация административной работы в Университете;
  - привлечение неправительственных организаций к выработке проектов, направленных на создание института общественного защитника;
  - системное внедрение социально ориентированных проектов для обеспечения прав социально уязвимых слоев населения, активное привлечение неправительственных организаций к выработке социально значимых проектов;
  - реализация совместных информационных и просветительских кампаний по достижению высокого уровня информированности и образованности молодежи;
  - активное внедрение механизмов разрешения конфликтов, практики досудебного урегулирования споров через переговоры и центры медиации;
  - развитие и укрепление гендерного равенства, содействие преодолению в общественном сознании негативных стереотипов в отношении прав женщин и мужчин.

5.4. Принцип подотчетности (развитие механизмов общественного контроля).

- 5.4.1. Организации гражданского общества направляют свои усилия на решение общественных проблем, снятие социального напряжения, связь с целевыми группами.

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 19 беті Стр. 19 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- 5.4.2. Перед сообществом Университета должна стоять задача усиления роли институтов гражданского общества (студенческих и молодежных организаций) и их влияния на принятие решений и управление актуальными вопросами в жизни Университета. Для этого необходима разработка и реализация следующих мер:
- обеспечение участия студенческого сообщества в составе Коллегиальных органов управления (Ученого совета и т.п.) для повышения прозрачности в процессе принятия решений по управлению Университета;
  - усиление механизмов гражданского контроля через различные институты студенческого сообщества, в том числе через институт студенческого самоуправления;
  - ежегодное заслушивание отчета Председателя Правления - Ректора о деятельности Университета перед коллективом/общественностью;
  - проведение антикоррупционной экспертизы проектов, нормативных правовых актов с привлечением профессорско-преподавательского состава и студенческого сообщества.

6. СИСТЕМА ОТКРЫТОСТИ И ПРОЗРАЧНОСТИ В УНИВЕРСИТЕТЕ

- 6.1. Ответственность/Корпоративное управление (коллегиальное принятие решений, участие общественности и обучающихся в принятии решений).**
- 6.1.1. В настоящем Стандарте корпоративное управление рассматривается как средство повышения эффективности деятельности Университета, в целях обеспечения транспарентности и подотчетности, укрепления его репутации и создание прозрачной системы управления всеми процессами.
- 6.1.2. Корпоративное управление в Университете должно в обязательном порядке строиться на справедливости, честности, ответственности, прозрачности, профессионализме и компетентности. Структура корпоративного управления основывается на уважении прав и интересов всех заинтересованных в деятельности Университета лиц и должна способствовать успешной деятельности Университета, в том числе росту его ценности, поддержке финансовой стабильности и привития для обучающихся и работников четкой гражданской позиции по развитию нулевой терпимости к недобропорядочности и коррупционным проявлениям.
- 6.1.3. В Университете целесообразно разработать Кодекс корпоративного управления с учетом следующих принципов:
- четкое разграничение полномочий между структурными подразделениями, обеспечение системности и последовательности процессов корпоративного управления, разграничение полномочий коллегиальных органов при принятии решений;
  - защита прав и интересов всех участников образовательного процесса;
  - эффективное управление Университета;
  - управление рисками, внутренний контроль и внешний контроль с привлечением сторонних лиц, аудит;
  - регулирование и разрешение возможных корпоративных конфликтов и конфликта интересов;
  - прозрачность и объективность раскрытия информации о деятельности Университета перед третьими лицами.
- 6.1.4. Университет должен создавать коллегиальные органы для решения вопросов распределения и надлежащего использования бюджетных средств, приема на работу профессорско-преподавательского состава и административно-управленческого персонала. В целях обеспечения открытости и прозрачности принимаемых решений коллегиальными органами необходимо обеспечить обязательное присутствие/участие представителей неправительственных организаций, общественности с применением средств видеотекстовой фиксации.

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 20 беті Стр. 20 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

Члены коллегиальных органов должны нести ответственность за:

- добросовестное исполнение возложенных на них обязанностей, в наибольшей степени отражающих интересы Университета;
- использование имущества Университета в личных целях;
- соблюдение конфиденциальности информации о деятельности Университета, в том числе в течение трех лет с момента прекращения работы в Университете;
- не объективные суждения по корпоративным вопросам;
- действия, превышающие полномочия, и использование полномочий только в тех целях, для которых они были предоставлены;
- действия, которые могут вызвать конфликт интересов с работниками Университета, а также другими заинтересованными лицами;
- ненадлежащее исполнение своих полномочий и функций;
- действия, не соответствующие нормам законодательства Республики Казахстан, Устава и внутренних документов Университета.

6.2. Демонстрация готовности соблюдения Стандарта.

- 6.2.1. Деятельность коллегиальных органов должна быть регламентирована положением, с четким разграничением перечня вопросов, рассматриваемых данным органом. Члены коллегиальных органов обязаны знать свои функциональные обязанности, права и ответственность за принимаемые решения.
- 6.2.2. Разработанные в Университете документы, регламентирующие прозрачность бизнес-процессов, должны свидетельствовать о готовности соблюдения Стандарта. Университет во всех нормативных и иных документах организации, собственных средств массовой информации, интернет-ресурсах, повседневной деятельности ясно и однозначно подчеркивают свою приверженность по соблюдению норм Стандарта.

6.3. Академическая добропорядочность (честность).

- 6.3.1. Добропорядочность — это постоянное обязательство участников образовательного процесса и образовательных учреждений действовать согласно ценностям и принципам, исключающим коррупционные риски и проявления, формирующим и укрепляющим профессиональную среду, позволяющую им придерживаться такого поведения.
- 6.3.2. Основопологающими критериями продвижения академической добропорядочности (честности) в Университете являются:
- академическая честность являющаяся ключевой ценностью образовательного и исследовательского процесса;
  - соблюдение четких, справедливых и объективных стандартов академической честности, правил цитирования и поведения;
  - все виды письменных работ обучающихся проходят проверку на предмет плагиата. Правила и порядок проведения проверки на предмет плагиата определяются Университетом;
  - ответственность обучающегося за нарушение им принципов и стандартов академической честности;
  - предъявление повышенных требований к обучающимся в рамках своей системы справедливой и объективной оценки результатов обучения;
  - предоставление лишь лучшим возможности завершить свое обучение;
  - ответственность за качество подготовки кадров, подтвержденное дипломом;
  - обеспечение высокой ответственности преподавателя как ментора, прививающего принципы и стандарты академической честности, взаимное уважение и справедливость;

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 21 беті Стр. 21 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- признание, что продвижение и защита академической честности являются результатом взаимных усилий всех обучающихся и работников в Университете;
  - добросовестное выполнение возложенных обязательств каждым обучающимся и работником Университета по соблюдению принципов академической честности.
- 6.3.3. Критерии академической добропорядочности должны быть регламентированы в Правилах академической честности Университета.

6.4. Антикоррупционный комплаенс (антикоррупционная культура, корпоративная этика)

- 6.4.1. Продвижение добропорядочности базируется на следующих принципах:
- постоянная работа по разработке, внедрению, поддержке, анализу и улучшению политики и системы менеджмента противодействия коррупции;
  - определение организацией внешних и внутренних факторов, которые существенны для ее цели деятельности и которые влияют на способность достигать целей ее системы менеджмента противодействия коррупции;
  - определение заинтересованных сторон, которые значимы для системы менеджмента противодействия коррупции и соответствующие требования к ним;
  - определение границ и применимости системы менеджмента противодействия коррупции с тем, чтобы установить ее область действия;
  - проведение оценки коррупционных рисков на системной основе;
  - установка критериев для оценки уровня коррупционных рисков;
  - демонстрация высшим руководством (управляющим органом) лидерства и обязательств в отношении системы менеджмента противодействия коррупции;
  - ответственность высшего руководства (управляющего органа) за разработку, внедрение, поддержку, анализ и улучшение политики и системы менеджмента противодействия коррупции;
  - наличие внутренних служб соблюдения антикоррупционных норм с наделением их соответствующей ответственностью и необходимыми полномочиями;
  - разработка и поддержка процесса принятия решений или набора средств управления антикоррупционными рисками при делегировании высшим руководством принятия решений персоналу организаций;
  - определение внутренних и внешних коммуникаций, существенных для функционирования системы менеджмента противодействия коррупции;
  - планирование, внедрение, анализ и управление процессами, необходимыми для обеспечения соответствия требованиям системы менеджмента противодействия коррупции;
  - внедрение механизмов финансового и нефинансового контроля, для управления коррупционными рисками;
  - внедрение антикоррупционных механизмов, контролируемые организациями и деловыми партнерами;
  - внедрение процедур с целью предотвращения предложения, передачи или принятия подарков, оплаты расходов, выплаты пожертвований и получения других выгод;
  - внедрение процедур, поощряющих и дающих возможность персоналу из добросовестных побуждений или обоснованного предположения сообщать службе обеспечения соблюдения антикоррупционных норм или соответствующим должностным лицам (либо непосредственно, либо через соответствующую третью сторону) о предполагаемых или имевших место случаях взяточничества или любых коррупционных нарушениях, а также слабостях в системе менеджмента противодействия коррупции;

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 22 беті Стр. 22 из 27
---	---	--	--	--

- внедрение процедур по расследованию и принятию мер в отношении любого случая коррупции, нарушения политики противодействия коррупции или требований системы менеджмента противодействия коррупции, которые выявлены или обоснованно предполагаются или о которых поступила информация;
- оценка результатов деятельности по противодействию коррупции;
- вовлечение студентов в процесс управления Университета для формирования здоровой социальной среды и нетерпимости к коррупции в Университете.

6.4.2. Культура добропорядочности в Университете должна основываться на следующей модели этического поведения преподавателя, работника и обучающегося:

- добросовестность;
- осуществление охраны прав автора и его правопреемников;
- открытость;
- уважение прав и свобод обучающихся;
- равенство;
- преподаватель, работник должен быть образцом порядочности и интеллигентности, морали и нравственности, принципиальным противником любых проявлений коррупции, недисциплинированности и безответственности;
- преподаватель, работник одним из главных направлений своей деятельности должен определить воспитательную работу со студентами, заботу об их образованности и культуре, воспитании истинных патриотов своей Родины;
- преподаватель, работник обязан противодействовать любым проявлениям коррупции и принимать меры по ее профилактике;
- преподаватель, работник личным примером в исполнении своих профессиональных обязанностей показывает студентам недопустимость коррупционных проявлений, пропагандирует систему моральных ценностей, обязательств и требований добросовестного поведения, основанных на общепризнанных нравственных принципах и нормах казахстанского общества и государства;
- преподаватель, работник должен быть честным и беспристрастным в профессиональной деятельности и оценке своих коллег и студентов, быть независимым от их влияния при исполнении должностных обязанностей, пресекать факты нарушения норм служебной этики со стороны других, не допускать такие нарушения со своей стороны;
- обучающийся Университета должен стремиться стать достойным гражданином Республики Казахстан, профессионалом в избранной специальности, развивать в себе лучшие качества личности;
- обучающийся должен уважать преподавателя как человека и личность, при этом исключать любые действия, связанные с влиянием каких-либо личных, имущественных, финансовых и иных интересов, препятствующих добросовестному исполнению преподавателем своих обязанностей;
- обучающийся должен добросовестно относиться к обучению и всем формам контроля знаний, считая недопустимыми нечестность, небрежность и недобросовестность в процессе обучения;
- обучающийся должен быть образцом порядочности, культуры и морали, нетерпимым к проявлениям коррупции и, в первую очередь, не допускающим собственного коррупционного поведения;

6.4.3. Антикоррупционный комплаенс, осуществляемый в Университете, обеспечивает проведение следующих мероприятий:

- определение работника или структурного подразделения Университета, отвечающего за антикоррупционный комплаенс и призванного координировать работу по формированию антикоррупционной культуры в учебном заведении;

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 23 беті Стр. 23 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- разработка и принятие внутренних антикоррупционных документов общего характера: Правил академической честности, Кодекса корпоративной этики;
- принятие Антикоррупционной стратегии Университета;
- осуществление антикоррупционного мониторинга и анализа коррупционных рисков в деятельности Университета с целью принятия информированных решений по необходимым действиям и определении мер, направленных на искоренение коррупционных проявлений;
- разработка, на основе проведенного анализа коррупционных рисков, Комплексного плана по противодействию коррупции в Университете и регулярная публикация на официальном интернет-ресурсе Университета отчетов об его имплементации, достигнутых успехах и имеющихся препятствиях. Информирование на регулярной основе работников и обучающихся Университета о принятых мерах по фактам совершения коррупционных правонарушений;
- HR-политика, проводимая в Университете, должна основываться на принципах меритократии и исключения развития благоприятных условий для фаворитизма в кадровой политике;
- главным показателем эффективности деятельности Университета необходимо рассматривать его научные достижения, что послужит действенным стимулом для рекрутинга лиц с высоким научным потенциалом и обеспечения объективности при подборе кадров;
- разработка гибкой формы оплаты труда для повышения мотивации научной и образовательной деятельности работников Университета;
- в целях повышения качества образования должно быть продолжено ведение эффективной системы обратной связи «Преподаватель глазами студентов», а также использование механизмов уведомления о совершении неправомерных действий в академической среде посредством форумов, диалоговых площадок, блогов и телефона доверия;
- внедрение в практику работы публичной отчётности ректора Университета перед коллективом/общественностью;
- включение в программы общественных дисциплин, реализуемых в Университете, тем антикоррупционного характера, направленных на повышение уровня правосознания;
- включение в перечень курсовых, дипломных, магистерских и докторских исследований актуальных вопросов противодействия коррупции;
- проведение различных информационно-разъяснительных мероприятий по антикоррупционной тематике с участием абсолютного большинства студентов и преподавателей (форумы, семинары, тренинги, акций, флэш-мобы, книжные выставки и конкурсы на антикоррупционную тематику и т.д.);
- обеспечение открытости расходования бюджетных средств Университета, а также финансовых средств из негосударственных источников таких, как спонсорские взносы, благотворительная помощь, доход от коммерческой деятельности различных фондов, и т.д., путем включения в комиссию представителей совета директоров, наблюдательного совета, попсоветов, профессорско-преподавательского состава, студентов и общественных организации (политические партии, профсоюзы, неправительственные организации и т.д.).

6.5. Распределение мест в общежитиях.

- 6.5.1. Жилищный фонд Университета публикуется на его официальном интернет-ресурсе.

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Қозыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 24 беті Стр. 24 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- 6.5.2. Университет обеспечивает автоматизацию услуги по заселению в студенческие общежития посредством информационной системы.
- 6.5.3. Процесс распределения мест и заселения в общежития для студентов должен быть регламентирован Положением о студенческих общежитиях. Процесс предоставления мест в общежитиях для сотрудников должен быть регламентирован Положением об общежитии для сотрудников.
- 6.5.4. Сведения о наличии свободных мест в общежитиях и лицах, заселенных в них, размещаются также на официальном интернет-ресурсе Университета.
- 6.5.5. Для объективного рассмотрения заявок для заселения в общежитие обучающихся приказом Председателя Правления – Ректора создается специальная комиссия.
- 6.5.6. Для объективного рассмотрения вопросов учета работников Университета, нуждающихся в улучшении жилищных условий приказом Председателя Правления – Ректора создается жилищная комиссия. Порядок работы комиссии регламентируется Положением о жилищной комиссии.
- 6.5.7. Для обеспечения прозрачности и объективности процесса заселения, списки обучающихся, заселяемых в общежития на основании электронной очереди по итогам заседания комиссии и очередь на заселение для сотрудников должны размещаться на официальном сайте Университета.

6.6. Надлежащее распределение финансовых средств.

- 6.6.1. Финансовые и бюджетные процедуры в Университете должны быть нацелены на повышение эффективности деятельности Университета, прозрачность и доступность. Планы развития, финансовая отчетность и отчеты по исполнению плана развития ежегодно должны размещаться на официальном интернет- ресурсе Университета, а также на портале информационно-учетного центра Комитета государственного имущества и приватизации Министерства финансов Республики Казахстан.
- 6.6.2. В целях управления коррупционными рисками Университета должна внедрять механизмы финансового контроля. Распределение финансовых средств должно вестись в соответствии с требованиями законодательства и принятыми нормативами по штатной численности и по заработной плате, по приобретению товаров - материальных ценностей, работ и услуг. Департамент экономического планирования и финансов Университета планирует расходы в соответствии с нормативами.
- 6.6.3. Для исключения коррупционных рисков и планирования расходов на закуп товаров - материальных ценностей, работ и услуг в Университете создается специальная бюджетная комиссия.
- 6.6.4. Бюджетная комиссия организует свою работу в соответствии с Положением о бюджетной комиссии.
- 6.6.5. Закупки товарно-материальных ценностей, работ и услуг должны осуществляться строго в соответствии с законодательством о государственных закупках Республики Казахстан, за исключением организаций образования, имеющих исключения в законодательстве о государственных закупках Республики Казахстан.
- 6.6.6. Все финансовые операции, произведенные Университетом, подлежат полному и точному учету и фиксации в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности, учетной и финансовой политики, принятых в Университете.
- 6.6.7. При осуществлении финансовых операций в Университете необходимо строгое разделение полномочий. Одно и то же должностное лицо не может инициировать и одобрять платежи. Для проведения значительных финансовых операций необходимо одобрение руководителя более высокого уровня (ректора, в некоторых случаях - Уполномоченного органа в сфере образования).
- 6.6.8. Все платежи должны быть подтверждены соответствующе оформленными документами (договора, акты выполненных работ, счета-фактуры, платежные

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 25 беті Стр. 25 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

поручения со штампом банка и т.д.). Обязательно наличие сопроводительных документов, прилагаемых к подтверждающей документации. Ограничение количества наличных операций и осуществление строгого контроля за наличными средствами. Классификация платежей должна быть точной и понятной, как и ее отображение на счетах. Периодически руководству Университета необходимо осуществлять анализ значительных операций и текущей финансовой деятельности.

6.6.9. Мониторинг финансовой деятельности Университета должен осуществляться независимыми аудиторскими организациями. При этом выбор организации, оказывающей данную услугу, необходимо проводить посредством портала государственных закупок, за исключением организаций образования, имеющих исключения в законодательстве о государственных закупках Республики Казахстан.

6.7. Прозрачность распределения грантов

6.7.1. Обеспечение прозрачности распределения грантов в рамках действующего законодательства в соответствии с принципами государственной политики в области образования:

- равенство прав на получение качественного образования;
- приоритетность развития системы образования;
- доступность образования всех уровней для населения с учетом интеллектуального развития, психофизиологических и индивидуальных особенностей каждого лица;
- светский, гуманистический и развивающий характер образования, приоритет гражданских и национальных ценностей, жизни и здоровья человека, свободного развития личности;
- уважение прав и свобод человека;
- стимулирование образованности личности и развитие одаренности;
- непрерывность процесса образования, обеспечивающего преемственность его уровней;
- единство обучения, воспитания и развития;
- демократический характер управления образованием, прозрачность деятельности системы образования;
- разнообразие организаций образования по формам собственности, формам обучения и воспитания, направлениям образования.

6.7.2. Прозрачность процедур распределения грантов обеспечивается:

- открытостью информации по количеству и механизмам распределения грантов;
- определением и наличием в Университете должностного лица (подразделения), ответственного за распределение грантов и прозрачность данного процесса;
- расширением ответственности должностных лиц Университета за нарушение права на доступ к информации и обеспечением применения действенных санкций за нарушения при распределении грантов;
- ведомственным учетом информационных запросов, хода и результатов их рассмотрения, а также внедрения соответствующего централизованного статистического учета с регулярным опубликованием данных онлайн по вопросам распределения грантов;
- открытым онлайн доступом к основным базам данных (реестрам) Университета (с учетом права на личную информацию и т.п.), в частности к реестру высвободившихся в процессе обучения грантов;
- обеспечение возможности всех членов (работники, обучающиеся) Университета и стейкхолдеров в участии в слушаниях по распределению грантов;

	«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Қозыбаева»	СҚУ ІНҚ 106 ВНД СҚУ 106	Басылым: екінші Издание: второе	27 беттің 26 беті Стр. 26 из 27
---	---	----------------------------	------------------------------------	------------------------------------

– обеспечение защиты персонала, сообщавшего о фактах коррупции или обоснованных предположений при распределении грантов от давления и репрессивных мер со стороны ответственных работников Университета или высшего руководства (органов управления).

6.8. Прием на работу (конкурс, сведения о вакансиях).

- 6.8.1. Согласно законодательству, в сфере образования трудовые отношения работника и Университета регулируются трудовым законодательством Республики Казахстан. Замещение должностей научно-педагогических работников (профессорско-преподавательского состава, научных работников) в Университете осуществляется на конкурсной основе. Внутренние процедуры, правила проведения конкурсов на замещение вакантных мест профессорско-преподавательского состава регламентируются внутренними нормативными документами.
- 6.8.2. Для убеждения в необходимости создания условий для сохранения и развития кадрового потенциала Университета, в целях недопущения коррупции и nepoтизма в деятельности при наличии вакантной должности государственные предприятия и организации образования независимо от формы собственности размещают объявление о проведении конкурса на интернет-ресурсах, в том числе на рекрутинговых порталах, не менее, чем за две недели до даты завершения приема документов.
- 6.8.3. Университет для обеспечения прозрачности конкурсных процедур при трудоустройстве разрабатывает следующие внутренние нормативные документы:
- Квалификационные характеристики должностей работников ОВПО в соответствии с законодательством Республики Казахстан.
  - Правила конкурсного замещения должностей профессорско-преподавательского состава и научных работников Университета и Положение о порядке замещения вакантных должностей административно-управленческого персонала, за исключением Правления Университета.
  - Правила и методы определения профессиональных компетенций, ключевых показателей и расчёта показателя конкурентоспособности.
- 6.8.4. В целях исключения коррупционных правонарушений при отборе персонала Университета должны внедрить внутреннюю политику противодействия коррупции для обеспечения:
- условий трудоустройства персонала в соответствии с политикой противодействия коррупции в Республике Казахстан;
  - своевременного ознакомления работника с политикой противодействия коррупции при принятии на работу, в случае необходимости – прохождения работником соответствующего обучения;
  - наличия процедур, позволяющих Университету принять соответствующие дисциплинарные меры к тем работникам, которые нарушают политику противодействия коррупции;
  - безопасности работников, выражающейся в недопущении необоснованного наказания, дискриминации или применению мер дисциплинарного взыскания (угроз, изоляции, понижению в должности, препятствованию повышению, переводу, увольнению, запугиванию и преследованию).

7. ОТВЕТСТВЕННОСТЬ

- 7.1. За применение и исполнение Стандарта персональную ответственность несет каждый работник и обучающийся Университета.
- 7.2. Контроль за соблюдением настоящего Стандарта осуществляется уполномоченным по этике и противодействию коррупции и Комиссией по этике Университета.

8. ПОРЯДОК ВНЕСЕНИЯ ИЗМЕНЕНИЙ И ДОПОЛНЕНИЙ

- 8.1. Порядок утверждения изменений и дополнений в Стандарт определен ПРО СҚУ 401-23 Внутренняя нормативная документация.
- 8.2. Внесение предложений по изменениям и дополнениям в Стандарт осуществляют: кафедры, факультеты, структурные подразделения, Правление, Ученый совет.
- 8.3. Внесение изменений в Стандарт осуществляется на основании приказа Председателя Правления – Ректора Университета.

ӘЗІРЛЕНДІ/ РАЗРАБОТАНО:

«Sanaly ырақ» жобалық
кеңсесінің комплаенс-офицері/
Комплаенс-офицер проектного
офиса «Sanaly ырақ»

Қ. Есекенова

КЕЛІСІЛДІ/ СОГЛАСОВАНО:

ОТЖИД жөніндегі Басқарма мүшесі/
Член Правления по ОТиРИ

Р. Белгибаев

ТЖӘМЖЖБӨӨ мәселелері жөніндегі
Басқарма мүшесі/
Член Правления по ВСВиВР

А. Тургалеева

АУХБ жөніндегі Басқарма мүшесі/
Член Правления по МПУА

Б. Хаджимуратұлы

Әкімшілік директор/
Административный директор

Е. Байбусинов

Қаржы директор/
Финансовый директор

Д. Сайран

СДД директоры/
Директор ДСР

М. Погребницкая

Бас комплаенс офицер/
Главный компленс офицер

И. Джемалединова

ЭЖҚД директоры – бас есепші/
Директор ДЭПФ – гл. бухгалтер

Л. Сейтимбетова

МСАҰЖБ жетекші/
Руководитель ОПОГЗ

М. Жакаев

ЗБ жетекші/
Руководитель ЮО

Л. Кудрицкая

ИЖБ жетекші/
Руководитель ОИП

Е. Брындина